

Tilsynet ser deg

Den årlige tilsynsmeldingen fra Statens helsetilsyn ble offentliggjort 2. mars. Endelig hadde mediene noe oppsiktsvekkende å melde: Tannlegene slurver med hygien! Siden NRK hadde fått eksklusiv rett til å kjøre saken frem først, er det grunn til å anta at Helsetilsynet plantet saken for å få oppmerksomhet. Det er heldigvis sjelden det er slike oppslag om norske tannleger i mediene. Det kan skyldes at vi er flinke og nøyaktige, men det kan også skyldes at pasientene kvier seg for å melde fra. Tannlegene er heller ikke ufeilbarlige.

I perioden 2004 til 2007, altså fire år, behandlet Statens helsetilsyn 41 tilsynssaker knyttet til tannleger og tannteknikere. Dette resulterte i 18 advarsler og 8 tap av autorisasjon. De resterende 15 sakene ble avsluttet uten reaksjon. I tilsynsmeldingen for 2008 et det referert ett tilfelle som gjelder hygieniske forhold. Ifølge Helsetilsynet forekommer det «en håndfull» saker årlig. «Tannlegevirksomhet er i utgangspunktet en høyrisikovirksomhet fordi det innebærer kontakt med pasienters spytt og blod. Risikoen for smitte gjelder både mellom pasienter og mellom pasienter og tannlege. Der som det oppdages uforsvarlige hygieniske forhold, vil Statens helsetilsyn være raskt ute med å suspendere autorisasjonen som tannlege», heter det i meldingen.

Alle er enige om at ett tilfelle er ett for mye. Helsetilsynet peker på at problemet i slike tilfeller oftest er av sammensatt karakter, at sakene blant annet kan omfatte bruk av rusmidler og tilfeller av psykisk sykdom, og at problemet som regel oppstår i små praksisenheter. Nettopp til dette siste

fikk jeg noen skarpe reaksjoner på e-post og SMS i løpet av den aktuelle marsdagen. Solopraktikere følte seg stigmatisert. Jeg beklager at det ble oppfattet slik, for det ble faktisk presisert i radioinnslaget at hygieneproblematikken som regel henger sammen med andre forhold. Men dette gir selv sagt ikke samme grad av sensasjon i oppslaget. Det foreligger meg bekjent ingen dokumentasjon for at små virksomheter har dårligere hygiene enn andre. Men hvis det er andre forhold inne i bildet, som de nevnte, kan det være vanskeligere å avdekke uheldige sider i en liten virksomhet enn i en større.

Tannleger er kjent for å være flinke med det forebyggende arbeidet. I grunnutdanningen er hygiene viet en sentral plass, og NTF og fylkestannlegene har utviklet detaljerte og faglig aksepterte kvalitetssystemer som blant annet omfatter hygieneregimer. Det holdes jevnlig kurs for alle personalgrupper. Det er derfor ingen grunn til å tro at det er på det faglige grunnlaget at det svikter, men heller på det menneskelige. Ikke minst derfor har Tannlegeforeningen sett det som sin plikt å stille opp både for pasientene og for sine medlemmer. Det er derfor vi har utviklet en klageordning og har etablert kollegahjelp; for å støtte og hjelpe når situasjonen krever det.

Det er grunn til å dvele litt mer ved Tilsynsmeldingen, som altså er et årlig fenomen. Som nevnt er dårlige hygienrutiner rapportert i ett tilfelle. Av andre saker er manglende informasjon til pasient påklaget og tatt til følge, dessuten tilfeller av uforsvarlige behandlingsalternativer, manglende diagnostisering og unødig ressursbruk.

Som det har vært påpekt mange ganger før: Pasientjournalen er og blir et svært viktig dokument. Tannleger vil primært se på journalen som et arbeidsverktøy, sier Helsetilsynet, men, som det heter, den har også mange andre funksjoner. Det er viktig med grundig dokumentasjon for å kunne forstå hva som er gjort og hvilke vurderinger som ligger til grunn for den valgte behandlingen. Helsetilsynet understreker at når pasienten styrer behandlingen vekk fra de beste løsningene og over til mer risikable, vil det være nødvendig at tannlegen dokumenterer grundig hvilke alternativer som er skissert og diskutert.

Det er bra at vi kikker i kortene med jevne mellomrom. Statens helsetilsyn er en instans som skal bidra til at vi stadig kan forbedre oss i vår yrkesutøvelse. Som kjent trenger vi ikke å være dårlige for å bli bedre. Vi må derfor ta lærdom av Helsetilsynets jevnlig rapporter om tilstanden i helse-Norge. Og la det være sagt så det er helt klart: Tannlegeforeningen har god faglig og saklig dialog med tilsynsmyndighetene. Det skulle da også bare mangle. De gjør en svært viktig jobb både for pasienter og helsepersonell. Samtidig må vi videreutvikle våre egne service- og støttefunksjoner gjennom klagenemndene og kollegahjelperne slik at vi ikke får den type oppslag som vi fikk denne første mandagen i mars. Vi har fortsatt en jobb å gjøre – og arbeidet er i gang.

Grunnlagt av tannlegen